

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

22 februarie 2022

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție, în următoarea componență:

Președinte

Diaconu Iurie

Judecători

Cobzac Elena

Guzun Ion

Plămădeală Ghenadie

Bejenaru Iurie

judecând, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de către avocatul Bînzari Liliana în numele inculpatului, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 23 iunie 2021 și a sentinței Judecătoriei Ungheni, sediul Central din 03 iulie 2019, în cauza penală privindu-l

Scripnic Ștefan XXXXX, născut la xxxxx, originar și domiciliat în s. XXXXX r-nul XXXXX, domiciliat temporar în mun. XXXXX str. XXXXX

Termenul de examinare a cauzei:

1. *prima instanță:* 05.04.2018 - 03.07.2019

2. *instanța de apel:* 08.08.2019 - 26.11.2019
29.12.2020-23.06.2021

3. *instanța de recurs:* 29.01.2020 - 27.10.2020
20.09.2021- 22.02.2022

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Ungheni (sediul Central) din 03 iulie 2019, a fost încetat procesul penal în privința lui Scripnic Ștefan, învinuit de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 352¹ alin. (1) Cod penal, din motivul expirării termenului de prescripție de tragere la răspundere penală.

2. Potrivit sentinței, în instanța de judecată a constatat că Scripnic Ștefan, deținând funcția de inspector al Biroului Vamal Ungheni, angajat în baza ordinului 1526 din 18.11.2014, având statut de persoană publică, conform prevederilor art. 123 alin. (2) din Codul penal, fiind subiect al declarării veniturilor și proprietăților conform prevederilor Legii nr. 133 din 17.06.2016 privind declararea averii și intereselor personale, având obligația de a-și declara veniturile și proprietatea pentru anul 2014 depusă la 26.02.2015 și pentru anul 2015 depusă la 18.02.2016, veniturile obținute din vânzarea automobilului de model „Peugeot 2016” cu numărul de înmatriculare XXXXX, în valoare de 10000 lei și a automobilului de model „Volkswagen Passat” cu numărul de înmatriculare XXXXX de 20000 lei,

declarație pe care a prezentat-o la Comisia Națională de Integritate pentru efectuarea controlului.

Prima instanță a calificat acțiunile inculpatului Scripnic Ș. în baza art. 352¹ alin. (1) Cod penal, *declarația necorespunzătoare adevărului, făcută unui organ competent în vederea producerii unor consecințe juridice, pentru sine sau pentru o terță persoană, atunci când potrivit legii sau împrejurărilor, declarația servește pentru producerea acestor consecințe.*

3. Sentința a fost atacată cu apeluri de către inculpat și avocatul acestuia Bînzari Liliana, care au solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie achitat de sub învinuirea înaintată, din motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii.

În motivarea apelului, avocatul a menționat că:

- prin prisma prevederilor art. 8 și 9 Cod penal, fapta lui Scripnic Ștefan nu poate fi calificată conform prevederilor art. 352¹ alin. (1) Cod penal, astfel a apreciat ca neîntemeiată afirmația instanței de judecată expusă în sentință că, deși, la momentul comiterii faptelor imputate lui Scripnic Ștefan norma prevăzută la art. 352¹ alin. (1) Cod penal, nu exista, acțiunile lui au fost calificate corect în prevederile acestei norme, deoarece prin Legea nr. 134 din 17.06.2016 în vigoare la 01.08.2016, nu a fost modificată componența de infracțiune;

- inculpatului nu i se impută că, a urmărit producerea cărorva consecințe juridice pentru sine, prin declarațiile cu privire la venituri și proprietate, depuse la 26.02.2015 și la 18.02.2016;

- în acțiunile lui Scripnic Ștefan lipsește latura subiectivă, deoarece el nu a urmărit scopul producerii vreunei consecințe juridice;

- sentința este neîntemeiată și pasibilă de a fi casată, urmând a fi emisă o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care Scripnic Ștefan să fie achitat, din motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii;

- la data de 26.02.2015, cât și data de 18.02.2016, era subiect al declarării veniturilor și proprietății, potrivit Legii 1264 din 19.07.2002, privind declararea și controlul veniturilor și al proprietății persoanelor cu funcții de demnitate publică, judecătorilor, procurorilor, funcționarilor publici și a unor persoane cu funcții de conducere, care era în vigoare;

- Legea 133 privind declararea averii și intereselor personale a intrat în vigoare la 17.06.2016, iar inculpatul la acel moment nu era subiect al declarării veniturilor în baza acestei legi, deci nu i se poate imputa încălcarea acestei legi.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 26 noiembrie 2019, a fost admis apelul declarat, fiind casată sentința și pronunțată o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care: Scripnic Ștefan a fost achitat de sub învinuirea de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 352¹ alin. (1) Cod penal, din motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii.

5. În motivarea soluției pronunțate, instanța de apel a menționat că, prima instanță la pronunțarea sentinței, corect a apreciat probele, ținând seama de cerințele

art. 101 Cod de procedură penală, și în așa mod incorect a ajuns la concluzia de a înceta procesul penal în privința lui Scripnic Ștefan în legătură cu intervenirea termenului de prescripție.

Instanța de apel, analizând fapta inculpatului a concluzionat că, aceasta nu întrunește elementele infracțiunii prevăzute art. 352¹ alin. (1) Cod penal, nici în prezenta redacție nici în redacția Legii nr. 181 din 19.12.2011.

Instanța de apel a considerat că și aceste probe nici într-un caz nu demonstrează vina lui Scripnic Ștefan în săvârșirea infracțiunii imputate lui și prevăzute de art. 352¹ alin. (1) Cod penal, or, fiind expuse elementele respectivei componente de infracțiune, instanța a reținut că, învinuirea încriminată inculpatului Scripnic Ștefan este una neclară și neconcretizată, or, deși organul de urmărire penală a pretins că, Scripnic Ștefan, a comis falsul în declarații, acesta nu a specificat în actul de învinuire în ce constă obiectul juridic special al infracțiunii, or mențiunea despre faptul că „fiind subiect al declarării veniturilor și proprietăților conform prevederilor Legii nr. 133 din 17.06.2016 privind declararea averii și intereselor personale având obligația de a-și declara veniturile și proprietatea pentru anul 2014 și pentru anul 2015”, nu poate fi reținută drept componentă a laturii obiective a art. 352¹ Cod penal (în redacția de până la modificările prin Legea nr. 134 din 17.06.2016, intrată în vigoare la 01.08.2016).

Deși organul de urmărire penală a pus la baza învinuirii faptul că, prin acțiunile sale Scripnic Ștefan a denaturat adevărul, totuși instanța a constatat că învinuirea adusă inculpatului poartă un caracter vag și abstract, având în vedere că lipsește acțiunea care atentează la valoarea socială ocrotită de art. 352¹ Cod penal (în redacția de până la modificările prin Legea nr. 134 din 17.06.2016, intrată în vigoare la 01.08.2016), care constă în periclitarea relațiilor sociale cu privire la încrederea publică în declarații, servind producerii unor consecințe juridice.

6. Nefiind de acord cu soluția instanței de apel, în termenul prevăzut de lege, procurorul, a declarat recurs ordinar în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, solicitând casarea totală a deciziei instanței de apel, cu menținerea sentinței.

În motivarea recursului, procurorul a menționat că:

- decizia instanței de apel, prin care inculpatul Scripnic Ștefan a fost achitat, este neîntemeiată și pasibilă casării, deoarece, în cazul în care instanța de apel nu este de acord materialul probatoriu, adus de către acuzare în sprijinul învinuirii formulate inculpatului și a ajuns la concluzia adoptării unei soluții de achitare, urma să motiveze această concluzie, expunându-și punctul său de vedere asupra fiecărei probe în parte, fapt ce, pe caz consideră că n-a avut loc, fiind efectuată o apreciere eronată și formală, de ordin general a probelor și circumstanțelor cauzei penale;

- deși insistă asupra faptului că, prima instanță corect a apreciat probele administrate, instanța de apel a reținut o altă stare de fapt decât cea constatată de către prima instanță și își motivează contradictoriu decizia;

- toate probele administrate de către organul de urmărire penală, dar și de către acuzatorii de stat în fața instanțelor de fond și apel dovedesc că inculpatul

Scripnic Ștefan a săvârșit infracțiunea incriminată. Circumstanțele de fapt ale cazului în opinia acuzării de stat au fost stabilite greșit de către instanța de apel tocmai datorită aprecierii eronate a probelor, iar circumstanțele de drept au fost la rândul lor constatate greșit, urmare a interpretării legii materiale contrar sensului în care aceasta a fost adoptată;

- instanța de apel, constatând că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii prevăzute la art. 352¹ alin. (1) Cod penal, nu a identificat exact elementul/elementele laturii obiective, subiective, semnele obiectului sau subiectului componenței de infracțiune care lipsesc în prezenta speță;

- instanța de apel nu a ținut cont nici de prevederile art. 14 alin. (3) al Legii nr. 1264 din 19 iulie 2002 privind declararea și controlul veniturilor și al proprietății persoanelor cu funcții de demnitate publică, judecătorilor, procurorilor, funcționarilor publici și a unor persoane cu funcție de conducere în vigoare la momentul producerii evenimentelor potrivit cărora, indicarea intenționată în declarație a datelor inexacte sau incomplete constituie infracțiune și se pedepsește conform art. 352¹ Cod penal. Instanța de apel, contrar abordărilor instanței de fond a deturnat practica judiciară penală în materie de declarare a veniturilor, cu încălcarea regulilor stabilite de lege, formată de către instanțele naționale de primul și al doilea grad de jurisdicție și acceptată de către Curtea Supremă de Justiție care, potrivit reglementărilor normative este o instanță cu vocație de formare a practicii judecătorești;

- instanța de apel, nu a ținut cont de prevederile art. 8, 10 și 118 alin. (2) Cod penal, or, în cazul în care fapta de indicare intenționată în declarația de venit și proprietate a datelor inexacte sau incomplete constituia la momentul derulării evenimentelor (25 februarie 2015 și respectiv 18 februarie 2016) infracțiune prevăzută la art. 352¹ Cod penal în redacția Legii nr. 181 din 19 decembrie 2011 și nu a fost decriminalizată după modificările operate în art. 352¹ Cod penal, prin Legea nr. 134 din 17 iunie 2016, iar redacția nouă a normei în cauză nu înlătură caracterul infracțional al faptei, nu ușurează pedeapsa și nu ameliorează în alt mod situația persoanei ce a comis infracțiunea, adică nu are efect retroactiv, acțiunile făptuitorului urmează a fi încadrate conform legii penale în vigoare la momentul săvârșirii faptei, fiind o normă care cuprinde în întregime toate semnele faptei prejudiciabile săvârșite;

- instanța de apel nu a motivat întemeiat soluția privind achitarea inculpatului Scripnic Ștefan, iar prin neaprecierea obiectivă a probelor cercetate în ședința judiciară, instanța de apel la adoptarea deciziei a admis o eroare de drept, fără a acorda o valoare primară probelor ce în opinia acuzării demonstrează vinovăția inculpatului, astfel încât concluzia instanței de apel este inacceptabilă, deoarece probele acuzării nu au fost supuse unei minuțioase cercetări în ambele instanțe, făcându-se referire la declarațiile detaliate ale participanților la proces, iar în astfel de condiții, Colegiului penal, îi rămânea doar să aprecieze aceste probe, din punct de

vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor.

7. Prin decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 27 octombrie 2020, a fost admis recursul ordinar declarat, fiind casată decizia și dispusă rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel în alt complet de judecată.

8. În motivarea deciziei, instanța de recurs a reținut că, în conținutul sentinței nu a fost descrisă cu suficientă claritate fapta de săvârșirea căreia a fost constatat vinovat inculpatul, or, deși inițial în conținutul sentinței instanța pretinde că, descrie învinuirea adusă lui Scripnic Ștefan prin rechizitoriu, conținutul acesteia este denaturat, fiind omis pasajul din învinuire - „*nu a inclus în mod intenționat în declarațiile cu venituri și proprietate*”, iar ulterior aceeași eroare este admisă de către prima instanță și în compartimentul „*aprecierea instanței*”.

Prin urmare, constatând vinovăția lui Scripnic Ștefan de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 352¹ alin. (1) Cod penal, prima instanță a omis descrierea faptei criminale, considerată ca fiind dovedită, evitând menționarea modalității săvârșirii infracțiunii, adică a acțiunii sau inacțiunii infracționale, incriminată inculpatului conform rechizitoriului.

În consecință, având în vedere circumstanțele descrise, instanța de recurs a conchis asupra imposibilității menținerii unei asemenea sentințe, întrucât aceasta nu conține motive legale pe care se întemeiază soluția.

Pe de altă parte, verificând decizia instanței de apel în raport cu argumentele recursului ordinar, instanța de recurs a conchis că, nici această hotărâre nu corespunde întru totul prevederilor legii procesuale, și în consecință urmează a fi casată, cu remiterea cauzei pentru o nouă rejudecare în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

După cum rezultă din dosar, fiind investită cu judecarea apelului declarat de către partea apărării, instanța de apel l-a considerat întemeiat, și dispunând admiterea acestuia, a pronunțat o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care a dispus achitarea lui Scripnic Ștefan de sub învinuirea de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 352¹ alin. (1) Cod penal, din motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii.

Contrar prevederilor legale citate, instanța de recurs a conchis că, instanța de apel nu a indicat în decizia pronunțată învinuirea adusă inculpatului Scripnic Ștefan așa precum aceasta a fost indicată în rechizitoriu, dar a repetat aceiași eroare comisă de către prima instanță.

Analizând conținutul deciziei recurate prin prisma argumentelor invocate în recursul procurorului și cerințelor legale ce urmează a fi respectate la pronunțarea unei sentințe de achitare, instanța de recurs a stabilit că, decizia instanței de apel nu conține motive legale pe care se întemeiază soluția, iar motivarea soluției contrazice dispozitivul deciziei.

În contextul dat, instanța de recurs a remarcat faptul, că deși instanța de apel a invocat temeiul pentru achitare prevăzut la art. 390 alin. (1) pct. 3) Cod de procedură

penală - fapta nu întrunește elementele infracțiunii, în motivarea deciziei pronunțate instanța de apel s-a expus într-un mod contradictoriu referitor la acest temei de achitare, or, deși mai întâi conchide asupra lipsei laturii obiective ca element al componenței infracțiunii, ulterior constată lipsa scopului producerii unor consecințe juridice, iar mai apoi instanța de apel a menționat și faptul că, inculpatul nu are statut de subiect al acestei infracțiuni, însă nu argumentat această concluzie în raport cu prevederile legale pertinente cazului.

Pe de altă parte, fără a avea vreo legătură logică cu temeiul de achitare reținut, instanța de apel menționează pe alocuri în conținutul deciziei pronunțate, că învinuirea este vagă, neclară, abstractă sau neconcretizată, iar într-un alt context instanța susține, că *„probele aduse de către acuzatorul de stat în susținerea învinuirii inculpatului nu demonstrează vina lui Scripnic Ștefan în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 352¹ alin. (1) Cod penal, din motiv că fapta lui Scripnic Ștefan nu constituie elementele în infracțiunii.”*

De altfel, instanța de recurs a remarcat că, instanța de apel, enumerând probele aduse de către acuzatorul de stat în susținerea învinuirii, printr-o frază de ordin general conchide că, acestea nu coroborează între ele și nu dovedesc vinovăția inculpatului Scripnic Ștefan, însă potrivit practicii judiciare o sentință de achitare nu trebuie să se limiteze la o trecere în revistă a probelor prezentate de către părți, ci trebuie să conțină analiza acestora, temeinicia concluziilor instanței despre faptul că, învinuirea nu și-a găsit confirmare, precum și motivarea de ce instanța respinge probele puse la baza învinuirii, fapt care în speță nu a fost realizat.

În aceeași ordine de idei, instanța de recurs a stabilit că, instanța de apel într-un mod contradictoriu, casând sentința prin care a fost constatată vinovăția inculpatului și concluzionând asupra soluției de achitare a lui Scripnic Ștefan, constată că prima instanță la pronunțarea sentinței corect a apreciat probele, însă greșit a ajuns la concluzia de a înceta procesul penal din motivul expirării termenului de prescripție de tragere la răspundere penală.

9. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 23 iunie 2021, au fost admise din alte motive apelurile declarate, fiind casată sentința total, inclusiv din oficiu, în temeiul art. 409 alin. (2) Cod de procedură penală și pronunță o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță și anume: Procesul penal pornit în privința lui Scripnic Ștefan, învinuit în săvârșirea infracțiunii prevăzute la art. 352¹ alin. (1) Cod penal, se încetează din motivul expirării termenului de prescripție de atragere la răspundere penală.

10. Instanța de apel a reținut că, potrivit descriptivului și dispozitivului sentinței, nu a constatat și descris fapta considerată ca fiind comisă și dovedită în aspectul vizat. Instanța de fond a comis o eroare gravă de drept, astfel s-a referit la *„acțiunile imputate”* inculpatului, dar nu la cele constatate de către instanță, astfel se relevă că instanța la încadrarea juridică a faptei și-a motivat soluția reieșind din acțiunile imputate prin rechizitoriu, dar nu reieșind din acțiunile inculpatului constatate de către aceasta.

Ori, indicând în descriptiv că: „în instanța de judecată a parvenit cauza penală în privința lui Scripnic Ștefan, fiindu-i incriminată comiterea infracțiunii prevăzute de art. 352¹ alin. (1) Cod penal precum că ...” – elemente ale unei sentințe de achitare, ulterior a apreciat ca fiind dovedită vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii prevăzute la art. 352¹ alin. (1) Cod penal - element al sentinței de condamnare, iar în dispozitiv a dispus încetarea procesului – element al sentinței de încetare.

Astfel, instanța de apel a constatat că, inculpatul Scripnic Ștefan deținând funcția de inspector al Biroului Vamal Ungheni, angajat în baza ordinului 1526 din 18.11.2014, având statut de persoană publică, conform prevederilor art. 123 alin. (2) din Codul penal, fiind subiect al declarării veniturilor și proprietăților conform prevederilor Legii 133 din 17.06.2016, privind declararea averii și intereselor personale, având obligația de a-și declara veniturile și proprietatea pentru anul 2014 depusă la 26.02.2015 și pentru anul 2015 depusă la 18.02.2016 veniturile obținute din vânzarea automobilului de model „Peugeot 2016” cu numărul de înmatriculare XXXXX în valoare de 10000 lei și a automobilului de model „Volkswagen Passat” cu numărul de înmatriculare XXXXX de 20000 lei, declarație pe care a prezentat-o la Comisia Națională de Integritate pentru efectuarea controlului.

Cu toate că, inculpatul Scripnic Ștefan, atât la urmărirea penală, cât și în instanța de judecată nu și-a recunoscut vinovăția în comiterea faptei incriminate, vina acestuia a fost confirmată prin probele anexate la materialele cauzei, cercetate în ședința de judecată în instanța de fond și verificate în instanța de apel.

Astfel, examinând probatoriul administrat, instanța de apel, a considerat dovedită vina inculpatului Scripnic Ștefan și pe deplin prin următoarele probe pertinente, concludente, utile și veridice, ce coroborează între ele, cum ar fi: declarațiile martorului Ciorici Valeriu (f. d. 30, vol. II); raportul de analiză operațională privind veniturile și proprietățile cet. Scripnic Ștefan din 04.05.2017 (f. d. 26-29, vol. I); răspunsul Direcției identificare și înmatriculare a mijloacelor de transport nr. 13/1-4130 din 31.07.2017 (f. d. 45, vol. I); procesul verbal de ridicare din 07.10.2017 de la Ursu Anatolie au fost ridicate copii de pe cererea pentru proprietarii particulari, 5 chitanțe copia contractului de vânzare cumpărare a automobilului de model „Peugeot 206” a.f. 2001 cu numărul XXXXX, cu număr de înmatriculare XXXXX, o procură pe automobilul menționat și tichetul de înmatriculare (f. d. 74, vol. I); copia contractului de vânzare-cumpărare din 26.10.2015 (f. d. 82, vol. I); copia procurii din 13.11.2013 întocmită de notarul public Oxana Melnic (f. d. 83, vol. I); procesul de ridicare și examinare din 20.12.2017 de la Rusu Vladislav prin care au fost ridicate cererea de luare la evidență, cererea de scoatere de la evidență, copia raportului tehnic, copia contractului de vânzare-cumpărare din 18.09.2014 a automobilului „Volkswagen Passat” a.f. 2007 cu numărul XXXXX, cu numărul de înmatriculare XXXXX (f. d. 90, vol. I); copia contractului de vânzare-cumpărare din 18.09.2014 (f. d. 94, vol. I); procesul-verbal de ridicare și examinare a obiectului din 26.12.2017 (f. d. 96, vol. I); declarația cu privire la venituri și proprietate depusă de Scripnic Ștefan pe anul 2014 depusă la 26.02.2015 (f. d. 101-104, vol. I); declarația cu

privire la venituri și proprietate depusă de Scripnic Ștefan pe anul 2015 depusă la 18.02.2016 (f. d. 97-100, vol. I); ordonanța de recunoaștere și anexare în calitate de corpuri delictive din 27 decembrie 2017 (f. d. 112, vol. I)

Instanța de apel a constatat că, cercetând în cumul probele administrate, prin prisma admisibilității, pertinentei și concludenței, utilității și veridicității raportată la declarațiile date în ședința de judecată a instanței de fond, susținute în apel și probele administrate, s-a stabilit că faptele reținute în sarcina inculpatului Scripnic Ștefan întrunesc elementele infracțiunii prevăzute de art. 352¹ alin. (1) Cod penal, după indicii calificativi - *declarația necorespunzătoare adevărului, făcută unui organ competent, în vederea producerii unor consecințe juridice, pentru sine sau pentru o terță persoană, atunci când, potrivit legii sau împrejurărilor, declarația servește pentru producerea acestor consecințe.*

Astfel, în cazul dat obiectul imaterial al infracțiunii prevăzute la art. art. 352¹ alin. (1) Cod penal, îl constituie declarațiile pe venituri și proprietate întocmite de Scripnic Ștefan pentru anii 2014 și 2015, în care ultimul a introdus date incomplete.

La caz, latura obiectivă a infracțiunii săvârșite de inculpatul Ștefan Scripnic, s-a manifestat prin neindicarea în declarația privind veniturile și proprietatea pentru anul 2014 depusă la 26.02.2015 și pentru anul 2015 depusă la 18.02.2016 a veniturilor obținute din vânzarea automobilului de model „Peugeot 2016” cu numărul de înmatriculare XXXXX, în valoare de 10000 lei și a automobilului de model „Volkswagen Passat”, cu numărul de înmatriculare XXXXX, de 20000 lei, declarație pe care a prezentat-o la Comisia Națională de Integritate pentru efectuarea controlului.

În acest sens, instanța de apel a reținut că, în cererea de apel, partea apărării a susținut că, Scripnic Ștefan nu este învinuit că, prin declarațiile cu privire la venituri și proprietate depuse la 26.02.2015 și 18.02.2016 ar fi urmărit producerea cărorva consecințe juridice pentru sine. În atare circumstanțe, apărarea consideră că deși Scripnic Ștefan nu a inclus în declarația cu privire la venituri și proprietate pentru anul 2014 venitul în sumă de 10000 lei obținut din vânzarea automobilului de model „Peugeot 2016” cu numărul de înmatriculare XXXXX și în declarația cu privire la venituri și proprietate depuse pentru anul 2015 venitul în sumă de 20000 lei obținut din vânzarea automobilului de model „Volkswagen Passat”, acesta nu a săvârșit o faptă prejudiciabilă, deoarece decelerațiile sale nu au fost folosite în careva scop.

Instanța de apel a respins ca nefondate aceste alegații și a reiterat că potrivit art. 6 alin. (1) din Legea nr. 1264 din 19.07.2002, privind declararea și controlul veniturilor și al proprietăților persoanelor cu funcții de demnitate publică, judecătorilor, procurorilor, funcționarilor publici și a unor persoane cu funcție de conducere, declarația cu privire la venituri și proprietate reprezintă un act personal și irevocabil, care se face în scris, pe propria răspundere a declarantului, iar art. 14 alin. (3) prevede expres că, indicarea intenționată în declarație a datelor inexacte sau incomplete constituie infracțiune și se pedepsește conform art. 352¹ Cod penal.

La caz, fiind audiat în ședința de judecată în instanța de fond, inculpatul nu a negat faptul că, nu a declarat sumele de bani obținute din vânzarea automobilelor.

Totodată acesta a susținut că " ... Banii nu i-a declarat deoarece în legea cu privire la declararea averii personale era indicat că, se declară veniturile obținute că toții membrii familiei, a fost o confuzie pentru el. A considerat că, a obținut veniturile personal și nu trebuie să le declare...".

Această poziție urmează a fi apreciată critic, dat fiind că, necunoașterea legii ori interpretarea după bunul plac a normelor legale nu liberează de răspundere penală. Mai mult, Scripnic Ștefan a avut posibilitatea de a se consulta preventiv în vederea excluderii anumitor neclarități. În speță, s-a demonstrat cu certitudine că Scripnic Ștefan a obținut anumite sume de bani în rezultatul înstrăinării automobilelor ce le deținea în proprietate, fapt ce impune cerința obligatorie inculpatului de a declara toate veniturile obținute pe parcursul anului pentru care se depune declarația. Pe lângă aceasta, Scripnic Ștefan, sub semnătură personală a contrasemnat și sub responsabilitatea personală asumată conform prevederilor legii pentru inexactitatea sau caracterul incomplet al datelor menționate în declarații, care constituie act public. Astfel, depunerea declarațiilor cu privire la venituri și proprietate cu date incomplete a generat stingerea raportului juridic obligațional al inculpatului de a depune declarația pe venituri cu informații veridice și a generat pe de altă parte dreptul Comisiei Naționale de Integritate de a declanșa procedura de control al veniturilor și al proprietăților incluse în declarație.

Mai mult ca atât, instanța de apel a reținut că, în conformitate cu art. 5 a Legii citate supra, exercitarea funcției de demnitate publică se bazează pe principiile legalității, liberului consimțământ, transparenței, exemplului personal, responsabilității și al loialității. Corespunzător, orice persoană care deține funcție publică este obligată să-și desfășoare activitatea publică și privată cu respectarea principiilor respective, aceste principii fiind lezate de către Scripnic Ștefan, ceea ce a cauzat consecințe juridice în ce privește integritatea lui, prin prisma nerespectării acestor acte legislative, iar acțiunile lui corect au fost încadrate în baza art. 352¹ alin. (1) Cod penal și anume declarația necorespunzătoare adevărului, făcută unui organ competent în vederea producerii unor consecințe juridice, pentru sine sau pentru o terță persoană, atunci când, potrivit legii sau împrejurărilor, declarația servește pentru producerea acestor consecințe.

În această ordine de idei, instanța de apel a reținut că, în cererea de apel, partea apărării a invocat faptul că, Legea nr. 133 privind declararea averii și a intereselor personale a intrat în vigoare la 17.06.2016, iar el la acel moment nu era subiect al declarării veniturilor în baza acestei legi și respectiv nu i se poate imputa încălcarea acestei Legi. În acest sens, instanța de apel a reținut că într-adevăr inculpatul a depus declarația cu privire la venituri și proprietate la 26.02.2015 pentru anul 2014, iar la 18.02.2016 – pentru anul 2015. Respectiv, la acel moment, acesta era subiect al declarării veniturilor și proprietății potrivit Legii nr. 1264 din 19.07.2002 privind declararea și controlul veniturilor și al proprietății persoanelor cu funcții de

demnitate publică, judecătorilor, procurorilor, funcționarilor publici și a unor persoane cu funcție de conducere. Totuși, în rechizitoriu, procurorul a făcut referință la faptul că, Scripinc Ștefan era subiect al declarării veniturilor și proprietăților în baza Legii nr. 133 privind declararea averii și a intereselor personale din 17.06.2016.

Instanța de apel, studiind materialele cauzei penale a considerat că, la caz s-a produs o eroare materială, or în ordonanța de pornire a urmăririi penale din 05.07.2017, ofițerul de urmărire penală a indicat clar că Scripnic Ștefan era subiect al declarării în baza Legii nr. 1264 din 19.07.2002 privind declararea și controlul veniturilor și al proprietății, abrogată ulterior prin Legii nr. 133 din 17.06.2016 privind declararea averii și a intereselor personale.

În continuare, instanța de apel a reținut că, în cererea de apel partea apărării a invocat încălcarea de către organul de urmărire penală a principiului activității legii penale.

Astfel, apelanții menționează că, atât la 26.02.2015, cât și la 18.02.2016, Scripnic Ștefan era subiect al declarării în baza Legii nr. 1264 din 19.07.2002 privind declararea și controlul veniturilor și al proprietății persoanelor cu funcții de demnitate publică, judecătorilor, procurorilor, funcționarilor publici și a unor persoane cu funcție de conducere.

Totodată, în acea perioadă, art. 352¹ Cod penal, era format dintr-un singur aliniat, iar unicul aliniat a devenit alin. (1) al acestui articol, la 01.08.2016 când a intrat în vigoare Legea nr. 134 din 17.06.2016 pentru modificarea și completarea unor acte legislative.

Astfel, partea apărării a reținut că prin prisma art. 8 și 9 din Codul penal, fapta lui Scripnic Ștefan nu poate fi calificată conform prevederilor art. 352¹ alin. (1) Cod penal.

Instanța de apel a respins aceste alegații ca fiind nefondate or, art. 8 Cod penal stabilește că caracterul infracțional al faptei și pedeapsa pentru aceasta se stabilesc de legea penală în vigoare la momentul săvârșirii faptei. Conform art. 9 Cod penal timpul săvârșirii faptei se consideră timpul când a fost săvârșită acțiunea (inacțiunea) prejudiciabilă, indiferent de timpul survenirii urmărilor. Art. 10 Cod penal stipulează la rîndul său că (1) Legea penală care înlătură caracterul infracțional al faptei, care ușurează pedeapsa ori, în alt mod, ameliorează situația persoanei ce a comis infracțiunea are efect retroactiv, adică se extinde asupra persoanelor care au săvârșit faptele respective pînă la intrarea în vigoare a acestei legi, inclusiv asupra persoanelor care execută pedeapsa ori care au executat pedeapsa, dar au antecedente penale. (2) Legea penală care înăsprește pedeapsa sau înrăutățește situația persoanei vinovate de săvîrșirea unei infracțiuni nu are efect retroactiv.

În sensul prevederilor legale menționate, instanța de apel a reținut că, pînă la data de 01 august 2016, art. 352¹ Cod penal avea un aliniat unic a cărui dispoziție și sancțiunea stabilea că *"Declarația necorespunzătoare adevărului, făcută unui organ competent în vederea producerii unor consecințe juridice, pentru sine sau pentru o terță persoană, atunci cînd, potrivit legii sau împrejurărilor, declarația servește pentru producerea*

acestor consecințe, se pedepsește cu amendă în mărime de pînă la 600 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 1 an cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 5 ani”.

Prin Legea nr. nr. 134 din 17.06.2016 (intrată în vigoare la 01.08.2016) art. 352¹ Cod penal a fost modificat în modul următor: astfel, alineatul unic a devenit alineatul (1). Totodată articolul a fost completat cu alineatul (2) cu următorul cuprins: *“(2) Includerea intenționată a unor date incomplete sau false, neincluderea intenționată a unor date în declarația de avere și interese personale, se pedepsesc cu amendă în mărime de la 400 la 600 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 1 an, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani.”*

Astfel, instanța de apel a stabilit că, prin introducerea modificărilor la data de 17.06.2016, nu a fost modificată nici dispoziția și nici sancțiunea art. 352¹ Cod penal care stabilea răspunderea penală pentru declarația necorespunzătoare adevărului, făcută unui organ competent în vederea producerii unor consecințe juridice, pentru sine sau pentru o terță persoană, atunci cînd, potrivit legii sau împrejurărilor, declarația servește pentru producerea acestor consecințe. Unica schimbare care a intervenit a constat în faptul că alineatul unic a devenit alineatul (1).

Respectiv, instanța de apel a conchis că, prin modificările operate la art. 352¹ Cod penal, prin Legea nr. 134 din 17.06.2016 (intrată în vigoare la 01.08.2016) pe de o parte nu a fost decriminalizată fapta de depunere a *”declarației necorespunzătoare adevărului, făcută unui organ competent în vederea producerii unor consecințe juridice, pentru sine sau pentru o terță persoană, atunci cînd, potrivit legii sau împrejurărilor, declarația servește pentru producerea acestor consecințe”*, pe de altă parte, încadrarea acțiunilor lui Scripnic Ștefan în prevederilor art. 352¹ alin. (1) Cod penal, nu a încălcat în nici un mod principiul activității legii penale din moment ce situația juridică a inculpatului nu s-a agravat nici prin încadrarea faptelor și nici prin sancțiunea stabilită în rezultatul modificării legii.

Totuși, ținând cont de faptul că, instanța de fond a adoptat în privința inculpatului o sentință de încetare a procesului, iar apel a fost declarat doar partea apărării, instanța de apel pentru a nu agrava situația inculpatului în propriul apel va pronunța, la fel o soluție de încetare a procesului.

Astfel, prin prisma art. 16 Cod penal, infracțiunea prevăzută de art. 352¹ Cod penal, este una ușoară. Potrivit art. 60 alin. (1) lit. a) Cod penal, persoana se liberează de răspundere penală dacă au expirat 2 ani din ziua săvârșirii unei infracțiuni ușoare. În acest sens, se reține că, inculpatul a comis infracțiunile la data de 26.02.2015 și respectiv la 18.02.2016.

În conformitate cu art. 275 alin. (4) Cod de procedură penală, urmărirea penală nu poate fi pornită, iar dacă a fost pornită, nu poate fi efectuată, și va fi încetată în cazurile în care a intervenit termenul de prescripție sau amnistia.

Prin prisma normelor legal citate și art. 332 alin. (1) Cod de procedură penală, procesul penal în privința inculpatului urmează a fi încetat, în legătură cu intervenirea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală.

11. Hotărârile judecătorești adoptate în cauză sunt atacate cu recursuri ordinare de către avocatul Bînzari L. în numele inculpatului, care solicită casarea acestora, deoarece nu sunt întrunite elementele componenței de infracțiune imputate inculpatului, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care Scripnic Ș. să fie achitat, pe motivul lipsei elementelor componenței de infracțiuni, în acțiunile acestuia.

În motivarea recursului indică:

- instanța de fond cât și instanța de apel au respins în mod nejustificat argumentele apărării în sensul lipsei elementelor componenței de infracțiune în acțiunile lui Scripnic Ștefan și au admis aceeași eroare de drept când afirmă că, au constatat că acesta a săvârșit fapta care i se incriminează acestuia;

- deși Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău în decizie consideră că, a corectat eroarea admisă de instanța de fond, constatând fapta ilegală a lui Scripnic Ștefan, nu indică în ce constă fapta (acțiunea sau inacțiunea) ilegală a lui;

- la caz, Scripnic Ștefan este acuzat că, a săvârșit falsul în declarații la data de 26.02.2015 și la data de 18.02.2016;

- în aceste perioade de timp Codul penal al Republicii Moldova califica fapta de fals în declarații prin art. 352¹ Cod penal (în redacția Legii nr. 181 din 19.12.2011) și era constituit dintr-un singur alineat (unic), cu următorul conținut: Declarația necorespunzătoare adevărului, făcută unui organ competent în vederea producerii unor consecințe juridice, pentru sine sau pentru o terță persoană, atunci când, potrivit legii sau împrejurărilor, declarația servește pentru producerea acestor consecințe;

- conform Legii nr. 134 din 17 iunie 2016, alineatul unic la art. 352¹ Cod penal, devine alin.(1), iar art. 352¹ Cod penal se completează cu alin.(2) cu următorul cuprins: (2) Includerea intenționată a unor date incomplete sau false, neincluderea intenționată a unor date în declarația de avere și interese personale. În pofida acestor circumstanțe de fapt și de drept, acțiunile lui Scripnic Ștefan au fost încadrate în baza art. 352¹ alin.(1) Cod penal.

- deși dispoziția art.352¹ în redacția Legii nr. 181 din 19.12.2011, cât și dispoziția art.352¹ alin. (1) în redacția Legii nr. 134 din 17 iunie 2016, au același conținut, ținând cont de faptul că, lui Scripnic Ștefan i se incriminează săvârșirea unei fapte ilegale la data de 26.02.2015, cât și la data de 18.02.2016, încadrearea juridică a presupusei fapte ilegale urma să fie făcută doar conform prevederilor art.352¹ (alineat unic în redacția Legii nr. 181 din 19.12.2011) din cauza argumentelor expuse mai sus, dar și în virtutea faptului că, la acel moment Scripnic Ștefan era subiect al declarării veniturilor și proprietății potrivit Legii nr.1264 din 19.07.2002 privind declararea și controlul veniturilor și al proprietății persoanelor cu funcții de demnitate publică, judecătorilor, procurorilor, funcționarilor publici și a unor persoane cu funcție de conducere;

-deși Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău respinge argumentul apărării la acest capitol, totuși, analiza faptelor lui Scripnic Ștefan o face prin prisma Legii nr.1264 din 19.07.2002 (a se vedea pct.11.; 11.2; 11.3 din decizie) și nu prin prisma Legii nr. 133 din 17.06.2016;

- pe de o parte Colegiul penal al Curții de Apel respinge argumentele apărării la acest capitol și la încadrarea greșită a faptei lui Scripnic Ștefan, pe de altă parte, prin analiza sa, constată în mod tacit că, a fost admisă această eroare de drept. Prin aceasta decizia este contradictorie, iar pe cale de consecință, ilegală.

- la caz, Scripnic Ștefan nu este învinuit că, prin declarațiile cu privire la venituri și proprietate depuse la 26.02.2015 și la 18.02.2016 a urmărit producerea cărorva consecințe juridice pentru sine. În aceste circumstanțe, se constată că Scripnic Ștefan, deși la 26.02.2015, când a depus declarația cu privire la venituri și proprietate pentru anul 2014, nu a inclus venitul în valoare de 10.000 lei, obținut din vânzarea automobilului de model Peugeot 206 cu n/î XXXXX și la 18.02.2016, când a depus declarația cu privire la venituri și proprietate pentru anul 2015, nu a inclus venitul în valoare de 20.000 lei, nu a săvârșit o faptă prejudiciabilă, deoarece declarațiile sale nu au fost folosite în vreun scop oarecare;

- în acțiunile lui Scripnic Ștefan lipsește: a) obiectul imaterial, or declarația nu a servit pentru producerea unor consecințe juridice, ele nefiind nici măcar imputate lui Scripnic Ștefan, b) latura obiectivă, or fapta sa nu are un caracter prejudiciabil în lipsa consecințelor juridice, c) latura subiectivă, în lipsa scopului producerii unor consecințe juridice pentru sine sau pentru o terță persoană;

- instanța de apel a interpretat extensiv nefavorabil sintagma consecințelor juridice, invocând că acestea constau în lezarea de către Scripnic Ștefan a principiilor legale stipulate în art.5 al Legii nr.1264 din 19.07.2002;

- legiutorul a invocat în mod expres că, fapta ilegală imputată persoanei trebuie să fie expusă în mod clar și nu trebuie dedusă;

- în învinuirea adusă lui Scripnic Ștefan nu i se impută că a urmărit producerea unor consecințe juridice, drept turmare, acestea nu trebuiesc adăugate sau presupuse.

- este eronată concluzia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău precum că nu este necesară survenirea unor consecințe juridice, or, art. 14 alin. (3) al Legii nr.1264 din 19.07.2002 prevede expres că, indicarea intenționată în declarație a datelor inexacte sau incomplete constituie infracțiune. Or, Codul penal este unica lege penală a Republicii Moldova (art. 1 alin.(1) din CP) și analiza prezenței sau lipsei elementelor constitutive ale unei fapte ilegale se face reieșind din dispoziția articolului din Codul penal.

În drept, recurentul își întemeiază recursul în baza art. 427 alin. (1) pct. 6), 8), 12) Cod de procedură penală.

12. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul depune referință privind opinia asupra recursului declarat, solicitând a decide inadmisibilitatea acestuia ca fiind vădit neîntemeiat, deoarece instanța de apel examinând cauza, just a constatat circumstanțele de fapt și de drept,

corect stabilind vinovăția inculpatului în baza art. 352¹ alin. (1) Cod penal și încetării respective a procesului penal, pe motivul expirării termenului de prescripție.

13. Judecând recursul declarat în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit concluzionează că acesta urmează a fi admis, cu casarea totală a hotărârii instanței de apel, din următoarele considerente.

Cu titlul preliminar, se relevă că obiectul cenzurii instanței de recurs este limitat la analiza chestiunilor de drept în privința cărora instanțele de fond au admis erori procesuale, respectiv rațiunea și finalitatea exercitării acestei căi de atac, se rezumă la înlăturarea erorilor de drept admise de instanța ierarhic inferioară la etapa precedentă de judecare a cauzei, regulă stipulată și în art. 434 Cod de procedură penală.

Verificând actele cauzei, raportate la criticele recursurilor, instanța de recurs conchide că, hotărârea instanței de apel urmează a fi desființată, *ad integrum*, cu dispunerea rejudecării cauzei, instanța conducându-se în acest sens de prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, potrivit cărora judecând recursul, instanța este în drept să-l admită, cu casarea totală a hotărârii atacate și cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, atunci când erorile judiciare nu pot fi corectate la această etapă a procedurilor.

Astfel, la această etapă, instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârile atacate și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Analizând conținutul recursului declarat, Colegiul penal lărgit consideră că, avocatul Bînzari L. În numele inculpatului invocă temeiurile pentru casare prevăzute în art. 427 alin. (1) pct. 6), 8), 12) Cod de procedură penală, evidențiind faptul că, decizia instanței de apel este contradictorie și că, în acțiunile inculpatului lipsesc elementele infracțiunii imputate, fiind respinse în mod nejustificat argumentele apărării.

În conformitate cu art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar și oricăror probe noi prezentate instanței de apel sau cercetează suplimentar probele administrate de instanța de fond. Instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Instanța de apel, este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Învederând norma enunțată mai sus, Colegiul penal remarcă, că apelul este o cale de atac sub aspect de fapt și de drept, întrucât odată exercitat, produce un efect devolutiv complet în sensul că, provoacă un control atât în fapt, cât și în drept numai la persoana care l-a declarat, la calitatea acesteia în proces și la persoana împotriva căreia este îndreptat de către jurisdicția de al doilea grad asupra hotărârii primei instanțe.

Potrivit cerințelor aceluiași articol, chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat sau trebuia să se pronunțe prima instanță și care prin apel se transmit

instanței de apel sunt: dacă fapta reținută ori numai imputată s-a săvârșit ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări s-a comis, dacă probele corecte au fost apreciate prin prisma cumulului de probe anexate la dosar în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală.

La chestiunile de drept se referă cele ce țin de următoarele: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just, dacă normele de drept procesual penal sau contravențional au fost corect aplicate și hotărârea adoptată să conțină răspuns la toate motivele invocate.

Reieșind din dispoziția art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției.

Colegiul penal lărgit constată, că aceste prevederi legale, deși sunt obligatorii, nu au fost întocmai respectate la judecarea cauzei în apel, iar erorile admise nu pot fi corectate în ordinea procedurii de recurs.

Verificând criticile expuse în recursul declarat, în raport cu actele cauzei, Colegiul penal lărgit constată, că instanța de apel la judecarea cauzei nu a examinat-o sub toate aspectele și nu a dat răspuns la toate motivele esențiale invocate în ordine de apel.

De altfel, conform principiilor care se desprind din jurisprudența CtEDO rezultă că dreptul la un proces echitabil, garantat de art. 6 alin. (1) din Convenție, înglobează, *inter alia*, dreptul părților de a prezenta observațiile pe care le consideră relevante pentru cauza lor, Convenția nevizând garantarea unor drepturi teoretice sau iluzorii, ci a unor drepturi concrete și efective (*cauza Artico împotriva Italiei, hotărârea din 13 mai 1980*). Or, acest drept nu poate fi considerat efectiv decât dacă aceste observații sunt într-adevăr „*ascultate*”, adică analizate temeinic de către instanța de judecată. Cu alte cuvinte, art. 6 implică, în special, în sarcina instanței, obligația de a proceda la o analiză efectivă a mijloacelor, argumentelor și propunerilor de probe ale părților (*cauza Perez împotriva Franței [MC] nr. 47.287/99 și cauza Van de Hurk împotriva Olandei, hotărârea din 19 aprilie 1994*), ceea ce la caz nu s-a realizat.

Desfășurând ideea că, nu toate observațiile părții apărării au fost dezbătute de instanța de apel, Colegiul penal lărgit pornește de la aceea că, potrivit cererilor de apel declarate de inculpat și avocatul acestuia Bînzari L., anexată la fila dosarului 47-48, vol. II, au fost puse pentru discuție, inclusiv câteva argumente principale:

- la data de 26.02.2015, cât și data de 18.02.2016, era subiect al declarării veniturilor și proprietății potrivit Legii 1264 din 19.07.2002, privind declararea și controlul veniturilor și al proprietății persoanelor cu funcții de demnitate publică, judecătorilor, procurorilor, funcționarilor publici și a unor persoane cu funcții de conducere, care era în vigoare;

- Legea 133 privind declararea averii și intereselor personale a intrat în vigoare la 17.06.2016, iar inculpatul la acel moment nu era subiect al declarării veniturilor în

baza acestei legi, deci nu i se poate imputa încălcarea acestei legi;

La aceste argumente, instanța de apel a reținut că *"inculpatul a depus declarația cu privire la venituri și proprietate la 26.02.2015 pentru anul 2014, iar la 18.02.2016 – pentru anul 2015. Respectiv, la acel moment, acesta era subiect al declarării veniturilor și proprietății potrivit Legii nr. 1264 din 19.07.2002 privind declararea și controlul veniturilor și al proprietății persoanelor cu funcții de demnitate publică, judecătorilor, procurorilor, funcționarilor publici și a unor persoane cu funcție de conducere. Totuși, în rechizitoriu, procurorul a făcut referință la faptul că, Scripinc Ștefan era subiect al declarării veniturilor și proprietăților în baza Legii nr. 133 privind declararea averii și a intereselor personale din 17.06.2016."*

În continuare, tot în partea motivată, instanța de apel menționează, că *"la caz s-a produs o eroare materială, ... "*

Deci, reieșind din concluziile expuse mai sus, de către instanța de apel în motivarea soluției adoptate, Colegiul penal lărgit constată că, instanța de apel stabilește că inculpatul la acel moment, era subiect al declarării veniturilor și proprietății potrivit Legii nr. 1264 din 19.07.2002, iar în rechizitoriu, s-a făcut referință la faptul că Scripinc Ștefan era subiect al declarării veniturilor și proprietăților în baza Legii nr. 133 privind declararea averii și a intereselor personale din 17.06.2016, însă ulterior reține că s-a produs o eroare materială.

Astfel, Colegiul penal lărgit apreciază concluziile instanței de apel menționate supra, ca fiind confuze, instanța de apel stabilind că, s-a produs o eroare materială, fără a verifica dacă la caz au fost respectate prevederile art. 249 Cod de procedură penală.

La fel, ce ține de argumentul recurenților, precum că inculpatului nu i se impută că, a urmărit producerea cărorva consecințe juridice pentru sine, prin declarațiile cu privire la venituri și proprietate, depuse la 26.02.2015 și la 18.02.2016, instanța de apel a reținut că *"...în conformitate cu art. 5 a Legii citate supra, exercitarea funcției de demnitate publică se bazează pe principiile legalității, liberului consimțământ, transparenței, exemplului personal, responsabilității și al loialității. Corespunzător, orice persoană care deține funcție publică este obligată să-și desfășoare activitatea publică și privată cu respectarea principiilor respective, aceste principii fiind lezate de către Scripinc Ștefan, ceea ce a cauzat consecințe juridice în ce privește integritatea lui prin prisma nerespectării acestor acte legislative, iar acțiunile lui corect au fost încadrate în baza art. 352¹ alin. (1) Cod penal ...", fără a ține cont de prevederile art. 325 alin. (1) Cod de procedură penală, și anume că judecarea cauzei în primă instanță se efectuează numai în privința persoanei puse sub învinuire și numai în limitele învinuirii formulate în rechizitoriu.*

Așadar, contrar celor reținute de instanța de apel, Colegiul penal lărgit constată că, instanța nominalizată la adoptarea soluției nu a elucidat faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei date, nu a pătruns în esența problemei de fapt și de drept deferite judecării, expunând niște concluzii care nu se conciliază între ele, fără a verifica dacă în cauză au fost respectate prevederile art. 249 Cod de

procedură penală, totodată nerespectând nici prevederile art. 325 alin. (1) Cod de procedură penală.

În contextul celor abordate, urmează de trecut în evidență faptul că Curtea Europeană a Drepturilor Omului obligă instanțele să-și motiveze deciziile, fără argumente „*stereotype, abstracte, precum și contradictorii*”. În același sens s-a expus și Consiliul Consultativ al judecătorilor Europeni (CCJE) referindu-se la calitatea unei hotărâri judecătorești. Potrivit recomandărilor din avizul nr. 11 din 2008 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) în atenția Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei privind calitatea hotărârilor judecătorești, o motivație și o analiză clară sunt cerințele fundamentale ale hotărârilor judecătorești și un aspect important al dreptului la un proces echitabil. Pentru a răspunde cerințelor procesului echitabil, motivarea ar trebui să evidențieze faptul că judecătorul a examinat cu adevărat chestiunile esențiale ce i-au fost prezentate. Totodată și art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului garantează dreptul justițiabilului la o hotărâre motivată sub aspectul instituirii obligației instanțelor de judecată de a-și argumenta hotărârile adoptate din perspectiva unei analize ample a circumstanțelor cauzei. Îndatorirea de a motiva coerent și unitar hotărârea sub aspectul tuturor cererilor, fără a exista contradicții între motivare și dispozitiv, constituie o garanție pentru justițiabili, în fața eventualului arbitrar judecătoresc, fiind singurul mijloc prin care se dă posibilitate părților de a putea exercita un eficient control judiciar.

Conform standardelor enunțate, motivarea hotărârii trebuie să fie coerentă, clară, lipsită de ambiguități și de contradicții, ea trebuie să permită urmărirea unui raționament care a condus judecătorul la adoptarea soluției și trebuie să exprime respectarea de către judecător a principiilor enunțate de Curtea Europeană.

Pe cale de consecință, se prezumă că Curtea de Apel trebuia să preia spre examinare cererile de apel depuse în cauză și să dezbată prin argumente temeinice și clare, criticile esențiale formulate de inculpatul Scripnic Ș. și avocatul acestuia, aduse în confirmarea nevinovăției acestuia, ceea ce în partea descriptivă a deciziei recurate nu se regăsește.

În concluzie, instanța ierarhic inferioară nu s-a expus clar asupra tuturor motivelor esențiale menționate în apel, fără o fi făcută o analiză sau o argumentare din care considerente alegațiile nominalizate sânt respinse sau apreciate ca neîntemeiate, limitându-se cu expunerea selectivă și contradictorie doar asupra unora din ele.

Așadar, în decizie instanța de apel urmează să analizeze argumentele importante invocate de apelanți, motivându-și temeiurile de fapt și de drept, ce conduc la admiterea sau la respingerea fiecăruia din aceste motive invocate de apelanți. Nepronunțarea instanței de apel asupra tuturor motivelor invocate echivalează cu nerezolvarea fondului apelului și, în acest caz, decizia urmează a fi casată, cu rejudecarea cauzei în apel, așa cum cer prevederile art. 435 Cod de procedură penală, întrucât o asemenea eroare judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

În esență, toate acestea au conturat convingerea fermă a instanței de recurs că instanța de apel, judecând cauza, a admis eroarea de drept prevăzută de pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală.

În asemenea condiții, Colegiul penal lărgit consideră că, decizia instanței de apel în cauza dată urmează a fi casată total, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, deoarece erorile comise de către această instanță, nu pot fi reparate de către instanța de recurs în prezenta procedură, neavând atribuții de a judeca cauza pe fond și substitui instanța ce a judecat apelul cu încălcarea prevederilor procesual penale.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă obligatoriu de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care prevăd procedura de rejudecare și limitele acesteia: să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile legii procesual-penale asupra motivelor esențiale invocate în cererile de apel; să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate conform rechizitoriului, să verifice și să aprecieze profund probele administrate și examinate în instanță în strictă conformitate cu cerințele legii, să le dea apreciere convenită cu argumentarea admisibilității sau inadmisibilității fiecărei probe examinate, să analizeze la modul convenit prezența sau lipsa elementelor infracțiunii imputate inculpatului, să elucideze faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei date; să-și argumenteze clar concluziile sale în decizia adoptată, ținând cont de motivele casării deciziei atacate, de practica unitară în acest domeniu, precum și de practica relevantă a CtEDO, și să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

14. În conformitate cu art. art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE:

Se admite recursul ordinar declarat de către avocatul Bînzari Liliana în numele inculpatului, se casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 23 iunie 2021, în cauza penală privindu-l pe **Scripnic Ștefan Xxxxx**, și se dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune căilor de atac.

Decizia motivată pronunțată la data de 22 aprilie 2022.

Președinte

Diaconu Iurie

Judecător

Cobzac Elena

Judecător

Guzun Ion

Judecător

Plămădeală Ghenadie

Judecător

Bejenaru Iurie